



ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร  
ในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดสมุทรปราการ

A STUDY OF THE AGRICULTURAL TEACHERS' NEED FOR LEARNING AND TEACHING  
DEVELOPMENT IN AGRICULTURAL SUBJECTS OF THE SECONDARY IN SAMUDPRAKAN  
PROVINCE

ห้องสมุด คณะวิทยาศาสตร์ จุฬ.



A007594

โดย

นายประจักษ์ นันเดช

เลขที่ SP ม ๒๕๓๓ ๒๕๓๖  
เลขทะเบียน ๐๐๗๕๙๔  
ปี ๒๕๓๗ - ๙ ๒๕๓๗

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การนิตยสาร  
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร  
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## เพื่อความช้อยู่ปัญหาพิเศษ

นายประจักษ์ พันเดช

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์

ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร  
ในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

A STUDY OF THE AGRICULTURAL TEACHERS' NEED FOR LEARNING AND  
TEACHING DEVELOPMENT IN AGRICULTURAL SUBJECTS OF THE SECONDARY IN  
SAMUDPRAKAN PROVINCE

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาและความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาเกษตร ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อที่จะเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้ดีขึ้นต่อไป

วิธีการศึกษาทำการศึกษาค้นคว้า ตำราเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาระงานวิจัยสำรวจจำนวนครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาเกษตร ระดับมัธยมศึกษาใน จ.สมุทรปราการ ทำการสร้างแบบสอบถามประชากรที่ศึกษาคือครูอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 17 โรงเรียน อาจารย์จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม โดยส่งและรับคืนผ่านทางสำนักจังหวัด แบบสอบถามที่รับคืน 28 ชุด คิดเป็น 100 % นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 28-37 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว อายุราชการอยู่ระหว่าง 6-10 ปี มีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 7 ปี ส่วนใหญ่มีตำแหน่งอาจารย์ 1 มีวุฒิทางการเกษตรโดยตรงจบการศึกษาระดับปริญญาตรี นอกจากจะมีงานสอนแล้วยังมีหน้าที่อื่น เช่น ครูประจำชั้น และฝ่ายปกครอง มีจำนวนรายวิชาที่สอน 2 วิชา ส่วนใหญ่เป็นงานเกษตรพื้นฐานระดับชั้น ม.2 คาบการสอน 6 คาบ ต่อสัปดาห์การเข้ารับการฝึกอบรมผู้ที่เคยเข้ารับการฝึกและไม่เคยมีปริมาณใกล้เคียงกันครูเกษตรมีความสนใจด้านการผลิตพืชและมีความพอใจที่จะสอนวิชาเกษตร และต้องการที่จะพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดการเรียนการสอน เปิดสอนไปวิชาพื้นฐานอาชีพ และแผนการเรียนเกษตร มีจำนวนครูเกษตรเฉลี่ยโรงเรียนละ 1 คน การประเมินความสามารถของครูอยู่ในระดับปานกลาง การสอนเป็นด้านเกษตรที่มีต่อวิชาเกษตรและมีการจัดกิจกรรมด้านการปลูกพืชผัก เป็นส่วนใหญ่

สิ่งกำหนดความสะดวกด้านการจัดการเรียนการสอน มีแหล่งน้ำเพียงพอ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ อีกที่ไม่เพียงพอโดยเรื่องลำดับจากมากไปหาน้อย หนังสือตำรา อุปกรณ์การสอน จำนวนห้องเรียน เครื่องมือการเกษตร โรงเรือนค้ำพืช ฟันที่คืน ฟันที่พืช ความร่วมมือจากครู-อาจารย์ ความร่วมมือจากชุมชน การช่วยเหลือของหน่วยงาน พันธุ์สัตว์ วัสดุฝึก ตามลำดับ และโรงเรือนสัตว์บาล ไม่มีหรือมีน้อย

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้น ในแต่ละโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เช่น ปัญหาการจัดแผนการเรียนพื้นที่ดินไม่เหมาะสม และความร่วมมือจากผู้ปกครอง

ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรพบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับที่มากเช่น ความต้องการด้านการศึกษาต่อ อบรม สัมมนา ด้านการเกษตร

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีจากความช่วยเหลือหลายฝ่าย ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์พรณิภา ศิวพิรุณห์เทพ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาได้ช่วยเหลือในคำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง จนกระทั่ง จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มนี้ได้สมบูรณ์

ขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการสามัญจังหวัดสมุทรปราการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการพร้อมทั้งได้จัดส่งแบบสอบถามให้จนเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดสมุทรปราการที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาได้ตอบแบบสอบถามและขอขอบพระคุณครู-อาจารย์ที่สอนวิชาชั้นเกษตรกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา จ.สมุทรปราการ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

คุณความดีจากการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ขอมอบแก่ บิดา-มารดา ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้วางรากฐานและส่งเสริมการศึกษาให้แก่ข้าพเจ้า

นายประจักษ์ พันเศษ

กุมภาพันธ์ 2536

## สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
เนื้อความข้อปัญหาพิเศษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ขอบเขตของปัญหา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา	4
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	10
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	14
ประชากร	14
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	15
วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม	16
วิธีการรับแบบสอบถาม	16
จำนวนแบบสอบถามที่รับคืน	16
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย	17
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	17
สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	25
สถานที่ทั่วไปการจัดการเรียนการสอน	29
สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน	31
ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	35
ความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	39
ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร	41

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## สารบัญ

	หน้า
บทที่ 5	
สรุปข้อเสนอนะ	42
สรุปผลงานวิจัย	42
ปัญหาและข้อเสนอนะ	44



## สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	19
ตารางที่ 2 แสดงสภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	27
ตารางที่ 3 แสดงสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตร	30
ตารางที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม	32
ตารางที่ 5 ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร	36
ตารางที่ 6 ข้อเสนอแนะ	40



## บทที่ 1

### บทนำ

#### 1.1 ความสำคัญและปัญหา

การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา นับว่าเป็นการเตรียมการให้เยาวชนของชาติในช่วงอายุ 12-18 ปี ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าและเหมาะสมต่อการพัฒนาประเทศ เยาวชนในวัยดังกล่าวถือได้ว่าเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ และยังเป็นวัยที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงานของประเทศอีกด้วย การจัดการศึกษาในระดับดังกล่าวจึงจำเป็นอย่างมากที่จะต้องให้ความรู้และประสบการณ์ทั้งทางด้านวิชาการ และวิชาชีพควบคู่กันไปทั้งนี้ก็เพื่อให้เยาวชนเหล่านั้นได้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดีรวมทั้งการฝึกปฏิบัติให้เกิดความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ อดทน ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ในการปฏิบัติตนจนเกิดเป็นนิสัย และความเจริญในการปฏิบัติงานอาชีพของแต่ละบุคคลตลอดจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างเหมาะสม

จากเป้าหมายเพื่อให้ผู้ที่จบมศึกษามีความรู้และทักษะที่เป็นพื้นฐานพอแก่การดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้ กรมสามัญศึกษาจึงจัดระบบการศึกษาในโรงเรียนบังคับให้นักเรียน เรียนวิชาพื้นฐานอาชีพซึ่งได้แก่ วิชาการงานสาขาต่าง ๆ และให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาพื้นฐานอาชีพใดก็ได้ตามแผนการเรียนทางอาชีพต่าง ๆ ตามความต้องการของนักเรียน และความเป็นไปได้ของทางโรงเรียนที่จะจัดการเรียนการสอนในภาควิชาชั้นนั้น ๆ วิชาเกษตรกรรมก็เป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มวิชาบังคับพื้นฐานอาชีพ ซึ่งเมื่อก่อนได้มีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้ความสนใจ และเลือกเรียนเป็นจำนวนมาก

แต่ปัจจุบันการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมได้มีความสำคัญต่อคนเป็นอย่างมากทั้งที่ประเทศไทยก็ยังเป็นประเทศเกษตรกรรม ซึ่งจะเห็นได้จากจำนวนนักเรียน นักศึกษา ด้านการเกษตรลดลงทุกปี แม้กระทั่งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีพศึกษาและระดับสูงขึ้นไป ซึ่งจะเห็นได้จากตัวเลขของจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนวิชาชีพเกษตรกรรมในวิทยาลัยเกษตรกรรมทั่ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของโรงเรียนที่ขอสงวนไว้เพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ประเทศลดลงทุกปี

ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาด้านการเกษตร ประสบปัญหาต่าง ๆ ในการสอนไม่ว่าจะเป็นทางด้าน ครู อาจารย์ เอง เพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารแม้กระทั่งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร ครู-อาจารย์ขาดวิทยุญาณแห่งการเป็นครูเกษตรที่ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการหลายฝ่ายไม่ให้ความสำคัญ อีกทั้งวิทยาการด้านการเรียนการสอนยังขาดเทคโนโลยี หรืออุปกรณ์การสอนที่ใหม่ ๆ และทันสมัยในการเรียนการสอน จึงทำให้การเกษตรของไทยยิ่งล่าหลังยิ่งมีการทำการเกษตรแบบเก่าอยู่ ซึ่งทำให้มีนักเรียนที่เลือกเรียนด้านการเกษตรลดลงทุก ๆ ปี ครู-อาจารย์ประสบปัญหาด้านการเรียนการสอนอย่างมาก และยิ่งขาดกำลังใจในการทำงาน

จากปัญหาดังกล่าวจึงได้มีการศึกษา วิจัยถึงความต้องการการพัฒนาการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ ด้านวิชาเกษตรระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการว่ามีปัญหาและความต้องการอะไรบ้างในด้านเรียนการสอน เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่อไปในอนาคต

### 1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร
2. เพื่อศึกษาความต้องการของครูเกษตรระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดสมุทรปราการที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร

### 1.3 ขอบเขตและปัญหา

ศึกษาความต้องการการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของครู-อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดสมุทรปราการ

#### 1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัญหาการเรียนการสอนด้านวิชาเกษตรกรรมของ ครู-อาจารย์
2. ทราบความต้องการการพัฒนาของ ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาเกษตร
3. ทราบแนวทางการแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตร

#### 1.5 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

"ความต้องการ" ในปัญหาพิเศษนั้น หมายถึง ความต้องการการพัฒนาการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรมให้ดีขึ้น

"ครู-อาจารย์" หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนด้านวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

การศึกษาของสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

การให้การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการให้การศึกษาแก่ประชากรของประเทศในระดับกลางซึ่งเป็นการศึกษาต่อจากระดับประถมศึกษาตอนปลาย จุดมุ่งหมายของการให้การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถพัฒนาตนเองเป็นคนดีมีประโยชน์ต่อสังคมไม่รังเกียจ งานสุจริตและสามารถประกอบอาชีพได้พอสมควรตามความถนัด ระดับมัธยมศึกษาจะแบ่งการศึกษาออกเป็น สองระดับคือ มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และตอนปลาย 3 ปี โดยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะให้ความรู้พื้นฐานทั่วไป ทางด้านวิชาสามัญและวิชาขึ้นต้งโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กลุ่มวิชา	จำนวนคาบต่อสัปดาห์ต่อปี					
	ม.1		ม.2		ม.3	
	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)
1. ภาษา						
ภาษาไทย	4	-	4	2	4	4
ภาษาอังกฤษ	-	6	-	6	-	8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มวิชา	จำนวนคาบต่อสัปดาห์ต่อปี					
	ม.1		ม.2		ม.3	
	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)
2. วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์						
วิทยาศาสตร์	4	-	4	-	4	-
คณิตศาสตร์	4	-	4	-	-	6
3. สังคมศึกษา	5	-	5	-	5	4
4. พัฒนาบุคคลิกภาพ						
พลานามัย	3	2	2	2	3	4
ศิลปศึกษา	2	2	2	4	-	6
5. การงานและอาชีพ						
การงาน	4	-	4	-	4	-
อาชีพ	-	6	-	6	-	12
รวม	26	6	26	6	20	12
	32		32		32	
กิจกรรมแนะแนว ซ้อมเสริม	3		3		3	
รวมทั้งสิ้น	35		35		35	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2533) ในกลุ่มวิชาชั้นจะแบ่งเป็น 2 วิชา ได้แก่ วิชาการทำงาน และวิชาอาชีพ

วิชาการทำงาน เป็นวิชาบังคับและเป็นวิชาพื้นฐานจำเป็นแก่การดำรงชีวิต วิชาที่ให้เรียน ได้แก่ การดูแลรักษาบ้าน งานช่างในบ้าน งานเกษตร งานผ้า และงานตัดเย็บ งานอาหารและโภชนาการ

ส่วนวิชาอาชีพ กำหนดไว้เป็นวิชาเลือกตามความสนใจ และความถนัด ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม คหกรรม ธุรกิจและนาฏศิลป์-ดุริยางศิลป์

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นหลักสูตรหลังหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและเป็นหลักสูตรที่จบในตัวเอง โดยเน้นการเรียนในกลุ่มวิชาที่ผู้เรียนประสงค์จะใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพโดยตรงเป็นพื้นฐานสำหรับหาความรู้เพิ่มเติม และการศึกษาต่อในระดับที่สูง โดยมีโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ดังนี้

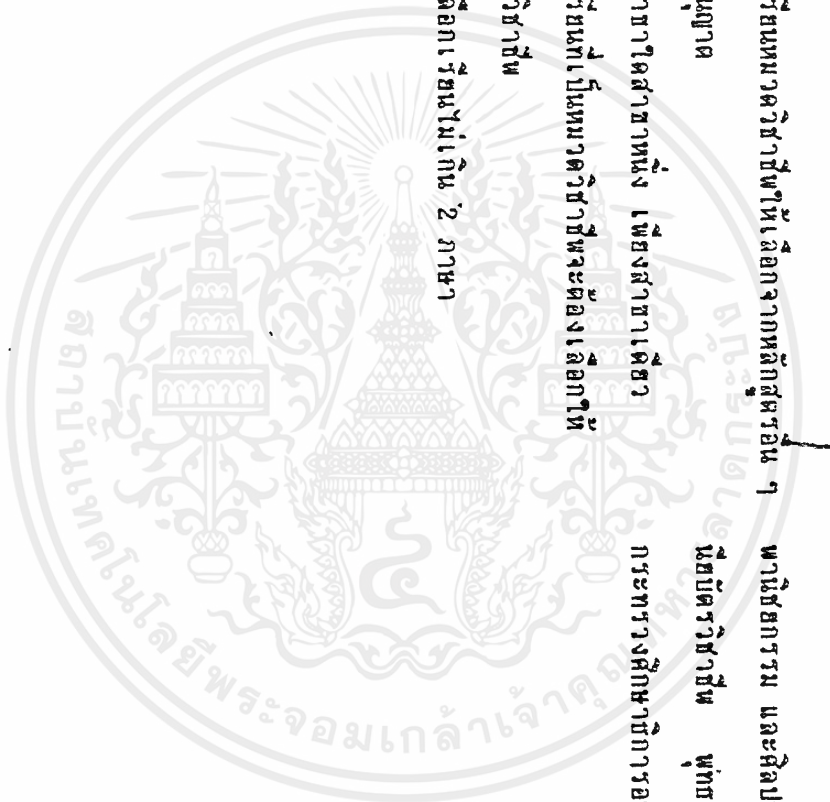
โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

วิชาบังคับ (36 หน่วยการเรียนรู้)	วิชาเลือก (ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยการเรียนรู้)	วิชาเลือกเสรี
วิชาสามัญ (24 หน่วย)	พื้นฐานอาชีพ (12 หน่วย)	วิชาเลือกเสรี
ภาษาไทย 6 หน่วย	ภาษาอังกฤษ 12 หน่วย	ภาษาไทย
สังคมศึกษา 6 หน่วย	เกษตรกรรม 12 หน่วย	สังคมศึกษา
พลานามัย 6 หน่วย	ดนตรี 12 หน่วย	พลานามัย
วิทยาศาสตร์ 6 หน่วย	พาณิชย์กรรม 12 หน่วย	วิทยาศาสตร์
	อาชีพศึกษาศาสตร์ 12 หน่วย	วิทยาศาสตร์
	ศิลปกรรม 12 หน่วย	ภาษาต่างประเทศ
	ศิลปกรรม 12 หน่วย	ช่างอุตสาหกรรม
	ศิลปกรรม 12 หน่วย	เกษตรกรรม

หมายเหตุ

1. หน่วยการเรียนรู้ = เวลาเรียนรู้ 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค
2. วิชาบังคับบังคับ 6 หน่วยการเรียนรู้นี้จะเลือกสาขาใดก็ได้
  - (วิทยาศาสตร์กายภาพ, ชีวภาพ, ฟิสิกส์, เคมี, วิทยาศาสตร์หรือ
  - วิทยาศาสตร์ประยุกต์ จากหมวดวิชาสัมพันธ์ของหลักสูตรประกาศศ
  - นียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524 ก(ค.) หรือเลือกหลายสาขาวิชาตามกันได้

3. วิชาเลือกตามแผนการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาให้เลือกจากหลักสูตรอื่น ๆ **พานิชยกรรม และศิลปหัตถกรรม** ให้เลือกจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ **นิตยวิชาชีพ พุทธิศักราช 2524 และหลักสูตรอื่น ๆ** ที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติ
4. วิชาพื้นฐานอาชีพเลือกสาขาใดสาขาหนึ่ง **เพียงสาขาเดียว** กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติ
5. วิชาเลือกตามแผนการศึกษาที่เป็นหมวดวิชาชีพจะตองเลือกให้สอดคล้องกับวิชาพื้นฐานวิชาชีพ
6. วิชาภาษาต่างประเทศเลือกเรียนไม่เกิน 2 ภาษา



หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายได้เน้นการเลือกวิชาชั้นนี้เพื่อให้ผู้เรียนจบไปประกอบอาชีพได้ตั้งที่ พันส์ หันนาคินท์ (2521:82) ได้กล่าวถึงหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาไว้ว่าจุดมุ่งหมายสำคัญ ๆ ของกรมสามัญศึกษานั้นประการแรกต้องการสำรวจว่านักเรียนคนไทยมีความสนใจและถนัดตามธรรมชาติรวมทั้งความสามารถทางสติปัญญาอย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักฐานที่โรงเรียนจะแนะแนวนักเรียนให้รู้จักตนเองเพื่อจะได้สามารถเลือกเส้นทางในอนาคตว่าควรจะไปเรียนในระดับสูงต่อไป หรือควรจะไปประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาในชั้นนี้แล้ว ประการที่สองก็คือการศึกษาในระดับนี้ไม่ได้มุ่งหวังจะให้ให้นักเรียนได้เรียนต่อในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น และในขณะนั้นสภาพความเป็นจริงก็คือนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาประมาณร้อยละ 20 เท่านั้นที่มีโอกาสได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมศึกษาจึงได้หาทางเพื่อจะให้ความรู้และทักษะอันเพียงพอที่จะออกไปศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยและเพื่อออกไปประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจของตัวเองประกอบกับในระดับนี้มีความเจริญทางกาย และทางสมองได้เจริญขึ้นจนเกือบถึงจุดสูงสุด และการเลือกอาชีพของเกินในวัยนี้จึงมีความแน่นอนยิ่งกว่าการเลือกอาชีพของเด็กในระดับประถมศึกษาเป็นอย่างมาก

ท่านอง สิงคาลวณิช (2514:92) กล่าวว่า "...การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับคนทั่วไปทุกอาชีพ และการศึกษาเป็นสิ่งทำความเจริญให้แก่บุคคลและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้บุคคลสามารถประกอบอาชีพได้" ดังนั้นการศึกษาจึงมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการผลิตของประเทศ และประเทศจะพัฒนาได้หรือไม่นั้นจะต้องพัฒนาคนก่อนเป็นอันดับแรก และกำลังคนเหล่านี้จะต้องผลิตในปริมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานของประเทศโดยเฉพาะกำลังคนทางการเกษตรระดับกลางหรือระดับอาชีพศีกา ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในประเทศเพราะประเทศของเราเป็นประเทศเกษตรกรรม ในด้านการจัดการศึกษาโดยตรงนั้น รัฐได้มอบหมายให้หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบโดยตรงกับการจัดการศึกษาให้วางแผนการศึกษาสอดคล้องกับอาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพเกษตรกร

ปัญญา หิรัญรัมย์ (2527:41) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร และโปรแกรมการเรียน หรือแผนการเรียนดังนี้

หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่สถาบันการศึกษาได้จัดไว้ให้แก่ผู้เรียนทั้ง

เอกชนและนอกเวลาเรียนปกติหรือบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญูญาติให้เข้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนการเรียน หมายถึง รายวิชาหรือกระบวนวิชาที่จัดขึ้นไว้สำหรับให้นักเรียนแต่ละชั้น และแต่ละคนได้เรียนหรือเลือกเรียน

การศึกษาเกษตร หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างสมรรถภาพของบุคคลทางด้าน ความรู้ ทักษะ ทักษะ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ตั้งแต่การผลิต การแปรรูปและการจำหน่าย อันจะช่วยให้มีความเจริญทางสติปัญญา ทั้งในด้านศาสตร์และศิลป์ ปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนการเพิ่มค่าให้กับบุคคลเป้าหมายทางการ เกษตรทั่วไป (ปัญหา ทรัพยากร (2527:4))

## 2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

× ประเสริฐ คันทวงนาวัน (2527:ก-ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครู เกษตรที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาอาชีพเกษตรกรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 12"

จากการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพเกษตรกรรมควร เน้นจุดประสงค์ ของการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำงานร่วมกันฝึกการเป็นผู้นำและให้รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตนและเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดและตัดสินใจ ในการดำเนินงานอย่างมีเหตุผลและควร เน้นทักษะเนื้อหาวิชาอาชีพเกษตรกรรม เรื่องพืชกรรมและสัตวบาล พร้อมทั้งเน้นให้มีการเรียนภาคปฏิบัติ เช่น อาจทำโครงการเกษตรภาษาดีการนิเทศ และปัญหาที่พบมาก ในการวิจัยครั้งนี้คือครูไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านงบประมาณ และสวัสดิการในการนิเทศการฝึก งานของนักเรียน

ชวนพิศ แซ่หวุ่น (2527:ก-ข) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "สภาพการจัดการสอน การ เรียนวิชาเกษตรกรรม จากแผนการเรียนเกษตร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา (ตอนปลาย) สังกัด กรมสามัญศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พุทธศักราช 2526" จากการศึกษาได้ผลการวิจัยออกมาดังนี้

1. การนำรายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น 1 ประเภท วิชาเกษตรกรรม มาใช้ในการจัดแผนการเรียนเกษตรนั้นยังไม่เป็นการเหมาะสมเท่าที่ควรและ หลักสูตรดังกล่าวได้กำหนดเนื้อหาทางวิชาการ ค่าอธิบายรายวิชา และความยืดหยุ่นของเนื้อหา ตามสภาพของท้องถิ่นไว้ในระดับที่มีความเหมาะสมน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารจัดการสอนวิชาเกษตรกรรม ตามแผนการเรียนเกษตรทั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา คำ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของจังหวัดอุดรดิศได้จักให้หนักเรียนเรียนหนักในสาขาเกษตรทั่วไป ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียนมากนักและการเรียนราชวิชาเลือกทางตรงเรียนไม่ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกความความสนใจและความต้องการ ส่วนทางด้านการสอน ครู-อาจารย์เกษตรมีการจัดสอนอยู่ในเกณฑ์ดีพอใช้ แต่วิธีการสอนของ ครู-อาจารย์ เกษตรบางวิธียังขาดความเหมาะสม

3. ครู-อาจารย์ เกษตรไม่เข้าใจในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายและส่วนมากมีประสบการณ์ในการสอนไม่มากนัก ทั้งยังรับผิดชอบสอนหลายวิชาในระดับชั้นต่าง ๆ และต้องทำหน้าที่อื่น ๆ อีกซึ่งมีส่วนทำให้การสอน การเรียนวิชาเกษตรกรรมตามแผนการเรียนเกษตรไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

4. โรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดอุดรดิศที่เป็นแผนการเรียนเกษตรยัง ขาดความพร้อมในด้านแหล่งนั้นสำหรับการเกษตร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร และงบประมาณสำหรับการจัดการสอนการเรียนวิชาเกษตรกรรม

5. นักเรียนที่เรียนตามแผนการเรียนเกษตรทุกคนมีความเห็นว่าวิชาเกษตรมีประโยชน์และนักเรียนส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป

มานิต โสหะวิชัย (2532 : ก-ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติหน้าที่ความบทบาทและความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษาเกษตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของครู-อาจารย์เกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7"

จากการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ เกษตรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการสอนการเรียนทางด้านอาชีพเกษตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแผนการเรียนเกษตรกรรม ควรเน้นทางด้านการศึกษาทักษะอย่างมาก เพื่อให้ทัดเทียมกับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือออกไปประกอบอาชีพได้จริง และครู-อาจารย์อีกส่วนหนึ่ง ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่ามีความเห็นว่าการสอนการเรียนควรให้นักเรียนมีพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ตามสภาพ เพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพต่อไป

จำเนียร วงศ์แพรสอน (2531: ก-ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "แนวความคิดเห็นในการคัดเลือกนักเรียนเพื่อเข้าเรียนตามแผนการเรียนวิชาเกษตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9."

จากการศึกษา พบว่าสภาพทั่วไปของอาจารย์ที่ทำหน้าที่คัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนคือ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาจารย์หมวดวิชาเกษตรมากที่สุด (71.97%) รองลงมาคือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ (14.65%) และน้อยที่สุดเป็นอาจารย์หัวหน้าฝ่ายแนะแนว (13.38%)

แนวความคิดในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามแผนการเรียนวิชาเกษตรพบว่าผู้บริหารฝ่ายวิชาการ อาจารย์หัวหน้าฝ่ายแนะแนว อาจารย์หมวดวิชาเกษตรนำเอาเรื่องจุดมุ่งหมายที่สำคัญของโรงเรียนมาเป็นแนวความคิดในการจัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นแนวคิดเรื่องเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาเกษตร อันดับสามคือแผนการเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้น อันดับสี่คือสมบัติประจำตัวบางประการ อันดับท้ายคือเพียงพอของเครื่องมืออุปกรณ์ อันดับน้อยที่สุดคือแหล่งฝึกทักษะนอกโรงเรียน

นุชนาฏ วรชนะวาลิน / (2528:ก-ค) ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่มวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางเขน สังกัดกรมสามัญศึกษาเกี่ยวกับการสอนการเรียนวิชาหลักพีชกรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524" ผลการศึกษาเรื่อง

ความเหมาะสมในการจัดเนื้อหาสาระพบว่า นักเรียนที่แบ่งตามกลุ่ม เพศ กลุ่มภูมิลำเนา กลุ่มประสบการณ์และกลุ่มเลือกอาชีพ มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่แบ่งตามกลุ่มอายุ กลุ่มคะแนนเฉลี่ย กลุ่มวิชาที่ชอบ และกลุ่มการงานที่คิดจะทำมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในบางบท เรื่อง ระดับการปฏิบัติการของครูในการสอนการเรียนพบว่า นักเรียนที่แบ่งตาม กลุ่ม เพศ กลุ่มวิชาที่ชอบ กลุ่มการเลือกอาชีพ กลุ่มงานที่คิดจะทำมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่แบ่งตามกลุ่มอายุ กลุ่มคะแนนเฉลี่ย กลุ่มภูมิลำเนา และกลุ่มประสบการณ์ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในบางรายการ

เรื่อง การใช้อุปกรณ์ในการสอนการเรียนวิชาหลักพีชกรรม พบว่านักเรียนที่แบ่งตามกลุ่มเพศ กลุ่มภูมิลำเนา และกลุ่มวิชาที่ชอบมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่แบ่งตาม กลุ่มอายุ กลุ่มคะแนนเฉลี่ย กลุ่มประสบการณ์ กลุ่มการเลือกอาชีพ และกลุ่มงาน ที่คิดจะทำมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในบางรายการ

วิเชียร ชัยโย (2530:ก.) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีการต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรศึกษามากนักเรียนโรงเรียน กมลาราวปี จังหวัดอุดรธานี"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพส่วนตัวของนักเรียนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และวิธีการเรียนการสอนในวิชาบังคับพื้นฐานอาชีพเกษตรและวิชาเลือกเกษตร มีความคาดหวังจากการศึกษารังนี้ว่าคงจะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข การจัดการเรียนการสอน และวิธีการสอนให้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษาพบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 16-21 ปี ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรมแต่นักเรียนมีความสนใจอยากเรียนวิชาพื้นฐานอาชีพพาณิชยกรรมมากที่สุด

เกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอน วิชาเลือกอาชีพเกษตรนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนวิชาเลือกเกษตรคือ ช่วยในการหารายได้ ได้ปฏิบัติจริง ช่วยให้อ่านและสนใจเรียนวิชาเกษตรมากขึ้นส่วนวิธีการสอนของครูเกษตรสอนดีในระดับปานกลาง อุปกรณ์การสอนที่ครูใช้มากคือกระดานดำและหนังสือแบบเรียนต่าง ๆ การประเมินครูจะใช้ข้อควรระวังส่วนคะแนนทฤษฎีน้อยกว่าปฏิบัติ ซึ่งจะประเมินผลจากบทเรียนที่ 2-3 บทขึ้นไปประเมินผลตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การสอนข้อเขียนและทดสอบย่อย ซึ่งเป็นวิธีการประเมินผลที่นักเรียนชอบมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรมแก่เด็กเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดสมุทรปราการ

ซึ่งมีโรงเรียนมัธยมศึกษา 20 โรงเรียน จาก 5 อำเภอ และมีโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาเกษตร 17 โรงเรียน ประกอบด้วยครูที่สอนทางด้านเกษตร 28 คน ดังนี้

1. อำเภอเมือง มี 5 โรงเรียน คือ

- โรงเรียนสมุทรปราการ มีครูเกษตรจำนวน 4 คน
- โรงเรียนมัธยมค่าน้ำโรง มีครูเกษตรจำนวน 1 คน
- โรงเรียนบางเมืองเขื่อนม่วงอันสรณ์ มีครูเกษตรจำนวน 2 คน
- โรงเรียนหาดอมราอักษรลักษณ์วิทยา มีครูเกษตรจำนวน 1 คน
- โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยสมุทรปราการ มีครูเกษตรจำนวน 1 คน

2. อำเภอพระประแดง มี 3 โรงเรียน คือ

- โรงเรียนวิสุทธิกษัตริย์ มีครูเกษตรจำนวน 1 คน
- โรงเรียนบางหัวเสือบุญแจ่มเนินนิล มีครูเกษตรจำนวน 3 คน
- โรงเรียนราชประชาสมาสัยฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก มีครูเกษตรจำนวน 1 คน

3. อำเภอบางพลี มี 5 โรงเรียน คือ

- โรงเรียนราชนิวินิตบางแก้ว มีครูเกษตรจำนวน 3 คน
- โรงเรียนพลูเจริญ มีครูเกษตรจำนวน 1 คน
- โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง มีครูเกษตรจำนวน 1 คน
- โรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์ มีครูเกษตรจำนวน 2 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



### สอนวิชาเกษตร

### 3.2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ทั่วไปของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร

นำสิ่งที่ได้ในข้อ 3.2.1 มาตั้งเป็นคำถาม-คำตอบ โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบ ตามความคิดของตัวเองและเป็นคำถามชนิดเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางตรงตามวัตถุประสงค์ โดยแบบสอบถามที่ได้ปรากฏในภาคผนวกหน้า

### 3.3 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อขออนุญาตทำการวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในเขต จ.สมุทรปราการ โดยมีหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ ทม.1504/2981 ถึงกรมสามัญศึกษาโดยให้ครูผู้สอนวิชาเกษตรเป็นผู้ตอบแบบสอบถามโดยมีโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาเกษตรทั้งหมด 17 โรงเรียน มีครูเกษตรทั้งหมด 28 คน โดยมีภาระชี้แจงถึงวิธีและลักษณะการตอบแบบสอบถามโดยละเอียด

### 3.4 วิธีการรับแบบสอบถามคืน

การรับแบบสอบถามผู้วิจัยได้รับโดยผ่านทางสามัญจังหวัด โดยให้แต่ละโรงเรียนส่งแบบสอบถามคืนมาที่สามัญจังหวัด โดยกำหนดวันที่ที่ส่งแน่นอน แล้วผู้วิจัยก็ไปรับแบบสอบถามจากสามัญจังหวัด ซึ่งระยะแรกจากส่งแบบสอบถามถึงวันรับแบบสอบถามอยู่ระหว่างวันที่ 1-24 ธันวาคม 2536

### 3.5 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ถึงแม้ผู้ส่งแบบสอบถามได้ส่งและรับผ่านทางสามัญจังหวัด แต่มีบางโรงเรียนส่งแบบสอบถามคืนล่าช้าผู้วิจัยจึงได้ติดตามไปรับแบบสอบถามคืนเองที่โรงเรียน จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง 28 ชุด รับคืน 28 ชุด คิดเป็น 100% ของแบบสอบถามทั้งหมด

Handwritten notes and calculations in the top right corner, including a vertical list of numbers (5, 4, 3, 2, 1) and a division problem:  $\frac{765}{791} = 16965$ .

### การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

#### 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนจะนำข้อมูลที่ได้แต่ละรายการมาเข้าตารางข้อมูลดิบและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติดังนี้

4.1.1 นำแบบสอบถามที่ได้มาแจกแจงความถี่

4.1.2 นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละโดยใช้กับข้อมูลตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ส่วนที่ 1

โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

เมื่อ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนี้

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

4.1.3 การหาค่าเฉลี่ย โดยที่ใช้กับข้อมูล ตอนที่ 2 ส่วนที่ 2 และตอนที่ 3

ส่วนที่ 1 โดยที่ใช้สูตร  $\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$  เมื่อ

$\bar{X}$  = ค่าเฉลี่ยของคะแนน

f = ความถี่

X = คะแนน

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

การหาค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชา  
เกษตรกำหนดให้ดังนี้ (ใช้หาค่าเฉลี่ยตอนที่ 2 ส่วนที่ 2 และตอนที่ 3 ส่วนที่ 1) กำหนดให้

มากที่สุด = 5 คะแนน

มาก = 4 คะแนน

ปานกลาง = 3 คะแนน

น้อย = 2 คะแนน

น้อยที่สุด = 1 คะแนน

ค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของเบสท์ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึงน้อยที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง น้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

4.1.4 การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) (ใช้ในตอนที่ 2 ส่วนที่ 2 และ ตอนที่ 3 ส่วนที่ 1)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}}$$

กำหนดให้

S.D. = ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$  = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว

$\sum X$  = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

จากหนังสือสถิติวิจัย ดร.บุญเรือง บจรศิลป์ (2533)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงสถานการณ์ภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	18	64.28
หญิง	10	35.71
<u>อายุ</u>		
18-22 ปี	0	0.00
23-27 ปี	0	0.00
28-32 ปี	14	50
33-37 ปี	10	35.7
มากกว่า 37 ปี	4	14.28
<u>สถานภาพสมรส</u>		
โสด	6	21.42
สมรสแล้ว	22	78.57
หม้าย	0	0.00
หย่าร้าง	0	0.00
<u>อายุราชการ (ปี)</u>		
1-5 ปี	7	25
6-10 ปี	11	39.28
11-14 ปี	5	17.85
15-19 ปี	4	14.28
ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป	1	3.57

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>วุฒิทางการศึกษา/การเกษตร</u>		
ป.ม.ก., ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า	1	3.57
ปวศ.	0	0.00
วทบ.	9	32.14
ค.อบ.	0	0.00
ศศ.บ.	2	7.14
ค.บ.	14	50.00
อื่น ๆ ศส.บ.	2	7.14
<u>ประสบการณ์ด้านการสอน</u>		
ต่ำกว่า 2 ปี	0	0.00
2-5 ปี	1	3.57
4-5 ปี	3	10.71
5-6 ปี	10	35.71
มากกว่า 7 ปี	14	50.00
<u>ตำแหน่งในปัจจุบัน</u>		
ครู	0	0.00
อาจารย์ 1	15	57.14
อาจารย์ 2	12	42.85
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ปริญญาตรี	27	96.42
ปริญญาโท	1	3.57
อื่น ๆ	-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>หน้าที่อื่นนอกเหนือจากการสอน</u>		
ฝ่ายแนะแนว	1	3.57
ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา	2	7.14
ครูประจำชั้น	23	82.14
<u>จำนวนวิชาที่สอนในปัจจุบัน</u>		
1 วิชา	1	3.57
2 วิชา	10	35.71
3 วิชา	8	28.57
มากกว่า 3 วิชา	9	32.14
<u>วิชาที่สอน</u>		
งานเกษตรพื้นฐาน	18	64.28
การปลูกผักสวนครัว	10	35.71
การจัดสวนหย่อม	5	17.85
บัญชีฟาร์ม	2	7.14
ปฏิบัติงานอาชีพ	4	14.28
ช่างอาหารอบ	2	7.14
โครงการเกษตร	3	10.71
การเพาะเห็ด	4	14.28
พืชสมุนไพร	3	10.71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	9	32.14
การผลิตกล้าไม้	2	7.14
การผลิตไม้ตัดดอก	6	21.42
การเลี้ยงกระต่าย	1	3.57
การผลิตก๊าซชีวภาพ	1	3.57
งานบ้าน	2	7.14
ปลาสวยงาม	3	10.71
การผลิตพันธุ์ไม้	1	3.57
ไม้คัด	1	3.57
<u>ชั้นที่สอน</u>		
ม.1	13	46.42
ม.2	19	67.85
ม.3	15	53.57
ม.4	1	3.57
ม.5	4	14.28
ม.6	6	21.42
<u>จำนวนห้องเรียนที่สอน (ห้อง)</u>		
1-3	5	17.85
4-6	8	28.57
7-9	10	35.71
10-12	2	7.14
มากกว่า 12	3	10.71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>จำนวนคาบที่สอนแต่ละสัปดาห์</u>		
4 คาบ	4	14.28
6 คาบ	5	17.85
8 คาบ	3	10.71
10 คาบ	1	3.75
12 คาบ	2	7.14
14 คาบ	5	17.85
16 คาบ	3	10.71
18 คาบ	2	7.14
20 คาบ	2	7.14
30 คาบ	1	3.57
<u>การเข้าร่วมฝึกอบรมด้านเทคนิคและประสิทธิ</u>		
<u>ภาพการสอน</u>		
เคย	12	42.85
ไม่เคย	16	57.14
<u>ปัจจุบันมีความสนใจงานเกษตรสาขาใดมากที่สุด</u>		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การผลิตพืช	12	42.85
การผลิตสัตว์	5	17.85
งานช่างเกษตร	-	-
งานธุรกิจเกษตร	4	14.28
งานอุตสาหกรรมเกษตร	3	10.71
งานครู-อาจารย์สอนวิชาเกษตร	10	35.71

## ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อื่น ๆ	-	-
<u>ปัจจุบันมีความคิดเห็นต่อการเป็นครู-อาจารย์</u>		
<u>สอนวิชาเกษตรอย่างไร</u>		
พอใจที่จะสอนและต้องการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น	25	89.28
ต้องการสอนวิชาอื่นที่ไม่ใช่วิชาเกษตร	1	3.57
ไม่พอใจในการเป็นครูเกษตรต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่	2	7.14
อื่น ๆ .....	-	-

จากตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการวิจัยพบว่า

เพศ, อายุ และสถานภาพสมรส

อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 64.22 % ที่เหลือเป็นเพศหญิง 35.71 % มีอายุ 28-37 ปี 50 % รองลงมามีอายุระหว่าง 33-37 ปี และมากกว่า 37 ปี คิดเป็น 35.7 % , 14.28 % ตามลำดับ และมีสถานภาพสมรสแล้วคิดเป็น 78-57 %

อายุราชการ

อาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุราชการ 6-10 ปี คิดเป็น 39.28 % รองลงมามีอายุราชการ 1-5 ปี , 11-14 ปี, 15-19 ปี และ 20 ปีขึ้นไป คิดเป็น 25.00 % , 14.28 % และ 3.57 % ตามลำดับ

ประสบการณ์ด้านการสอน

มีประสบการณ์ด้านการสอนส่วนใหญ่มากกว่า 7 ปี คิดเป็น 50 % รองลงมา 5-6 ปี, 4-5 ปี และ 2-5 ปี คิดเป็น 35.71 % , 10.71 % และ 3.57 % ตามลำดับ

ตำแหน่งในปัจจุบัน

ส่วนใหญ่มีตำแหน่งอาจารย์ 1 คิดเป็น 57.14 % รองลงมามีตำแหน่งอาจารย์ 2 คิดเป็น 42.885 %

วุฒิทางการศึกษาเกษตร

ส่วนใหญ่มีวุฒ ค.บ. คิดเป็น 50 %

ระดับการศึกษา

ส่วนใหญ่จบปริญญาตรีคิดเป็น 96.42 % และปริญญาโท 3.57 %

หน้าที่อื่นนอกเหนือจากการสอน

ส่วนใหญ่เป็นครูประจำชั้น คิดเป็น 82.14 %

จำนวนวิชาที่สอน

ส่วนใหญ่จะสอนเพียง 2 วิชา คิดเป็น 35.71 % รองลงมาสอนมากกว่า 3 วิชา, 3 วิชา และวิชาคิดเป็น 32.14 % , 28.57 % และ 3.57 % ตามลำดับ

วิชาที่สอน

ส่วนใหญ่สอนงานเกษตรพื้นฐาน คิดเป็น 64.28 % รองลงมาสอน การปลูกผักสวนครัว คิดเป็น 35.71 %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นที่สอน

ส่วนใหญ่สอนชั้น ม.2 คิดเป็น 67.85 % รองลงมาสอน ม.3 คิดเป็น 53.57 %

จำนวนคาบที่สอนแต่ละสัปดาห์

ส่วนใหญ่สอน 6 คาบ ต่อสัปดาห์ คิดเป็น 17.85 % และสอน 14 คาบ ต่อสัปดาห์

การเข้าร่วมฝึกอบรม

ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม คิดเป็น 57.14 % ที่เหลือ เคยเข้าฝึกอบรม คิดเป็น 42.85 %

ความสนใจในงานเกษตร

ส่วนใหญ่สนใจด้านการผลิตพืช คิดเป็น 42.85 % รองลงมาสนใจด้านครูสอนเกษตร, การผลิตสัตว์ คิดเป็น 35.71 % และ 17.85 % ตามลำดับ

ความคิดเห็นต่อการเป็นครู-อาจารย์สอนวิชาเกษตร

ส่วนใหญ่ต้องการจะสอนและต้องการพัฒนาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น คิดเป็น 89.28 % ที่เหลือต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่ และต้องการสอนวิชาใหม่ คิดเป็น 7.14 %

ตารางที่ 2 สภาพทั่วไปของการจัดการสอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<b>1. ลักษณะการเปิดสอนวิชาเกษตรในโรงเรียน</b>		
เป็นวิชาพื้นฐานอาชีพหรือวิชาการหรือวิชาบังคับ	13	46.42
มีแผนการเรียนสำหรับวิชาเกษตรกรรมให้เลือก	0	0.00
มีลักษณะทั้งสองลักษณะดังกล่าวข้างต้น	15	53.57
<b>2. จำนวนครูอาจารย์ผู้สอนเกษตรในโรงเรียนปัจจุบัน</b>		
1 คน	10	35.71
2 คน	8	28.57
3 คน	3	10.71
4 คน	3	10.71
5 คน	4	14.28
มากกว่า 6 คน	0	0.00
<b>3. ครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรประเมินความรู้</b> <b>ความสามารถในการสอนวิชาเกษตรอยู่ในเกณฑ์</b>		
สูง	6	21.42
ปานกลาง	19	67.85
น้อย	3	10.71
น้อยมาก	0	0.00
<b>4. ครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรเน้นการสอนด้าน</b>		
ภาคทฤษฎี	1	3.57
ภาคปฏิบัติ	0	0.00
ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	3	10.71
ด้านเจตคติมากกว่าด้านทฤษฎีและปฏิบัติ	24	85.71

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<b>5. ไร่เรียนได้จัดพื้นที่กิจกรรมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติงาน</b>		
<b>เกษตรเพียงใด (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)</b>		
การปลูกพืชผักสวนครัว	26	92.85
การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	24	85.71
ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น	9	32.14
ปลูกพืชไร่	2	7.14
เพาะเห็ด	15	53.57
เลี้ยงปลาสวยงาม	16	57.14
เลี้ยงปลา	10	35.71
เลี้ยงสัตว์เล็ก	3	10.71
เลี้ยงสัตว์ปีก	8	28.57

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 2 สภาทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรจากการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะการเปิดสอนวิชาเกษตรในโรงเรียน

ส่วนใหญ่เปิดสอนทั้งวิชาเลือกและวิชาพื้นฐานคิดเป็น 53:57 % ที่เหลือ เปิดสอนเป็นวิชาพื้นฐานอาชีพคิดเป็น 46.42 %

2. จำนวนครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียน

ส่วนใหญ่มีครูเกษตร 1 คน คิดเป็น 35.17 % รองลงมา มี 2 คน, 5 คน และ 4 คน คิดเป็น 28.57 % , 14.28 % และ 10.71 % ตามลำดับ

3. การประเมินความรู้ความสามารถในการสอนของครูเกษตร

ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางคิดเป็น 67.85 % รองลงมาอยู่ในระดับสูง 21.42 % ระดับน้อย 10.71 %

4. ครูอาจารย์เน้นการสอนทางด้าน

ส่วนใหญ่เน้นทางด้านเจตคติ คิดเป็น 85.71 % รองลงมา เน้นทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ 10.71 % และเน้นทางด้านทฤษฎีอย่างเดียว 3.57 %

5. การจัดพื้นที่และกิจกรรมการฝึกปฏิบัติงานเกษตร

ส่วนใหญ่จะฝึกทางด้านการปลูกผักสวนครัวคิดเป็น 92.85 %

ตารางที่ 3 สิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตร

รายการ	เพียงพอ		ไม่เพียงพอ		ไม่มี/มีน้อยมาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. พื้นที่ดินและบริเวณให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ	6	21.42	16	57.14	6	21.42
2. แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร	15	53.57	12	42.85	1	3.57
3. โรงเรือนฝึกด้านพืชกรรม/พืชทั่วไป	8	28.57	16	57.14	4	14.28
4. โรงเรือนด้านสัตว์บาล/สัตว์ทั่วไป	10	35.71	6	21.42	12	42.85
5. เครื่องมืองานเกษตรพื้นฐาน เช่น จอบ เสียม มีด ฯลฯ	10	35.71	17	60.71	1	3.57
6. พันธุ์พืช	8	28.57	16	57.14	4	14.28
7. พันธุ์สัตว์	2	7.14	13	46.42	13	46.42
8. วัสดุฝึกเคมีภัณฑ์เกษตร (ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ฯลฯ)	9	32.14	13	46.42	6	21.42
9. อุปกรณ์การสอน (สื่อโสตทัศนต่าง ๆ)	6	21.24	20	71.42	2	7.14
10. หนังสือ ตำรา เอกสาร วิชาการเกษตรต่าง ๆ	6	21.42	21	75.00	1	3.57
11. จำนวนห้องเรียน	8	28.57	17	60.71	3	10.71
12. ความร่วมมือสนับสนุนจากคณะครู-อาจารย์ และผู้บริหาร	8	28.57	15	53.57	5	17.85

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	เพียงพอ		ไม่เพียงพอ		ไม่มี/มีน้อยมาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
13. ความร่วมมือจากชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน	5	17.85	14	50.00	9	32.14
14. คนงานช่วยเหลืองานการเกษตรของโรงเรียน	1	3.57	14	50.00	13	46.42

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่าความสะอาดด้านการจัดการเรียนการสอนมีแหล่งน้ำเพียงพอ (53.571%) และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ อีกที่มีไม่เพียงพอโดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย (ดูจากค่าเฉลี่ย  $\bar{X}$ ) ดังนี้ ด้านการหนังสืออุปกรณ์การสอน จำนวนห้องเรียน เครื่องมือการเกษตร โรงเรียนค่าน้ำ, พื้นที่ดิน, พื้นที่พืช ความร่วมมือจากครู-อาจารย์ ชุมชนคนงาน พันธุ์สัตว์ วัสดุฝึก ตามลำดับ ด้านโรงเรียนสัตว์บาลไม่มีหรือมีน้อย

ตารางที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียน

ปัญหาอุปสรรค	X	SD.	ลำดับของ ปัญหา
1. จำนวนครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรของ โรงเรียนมีปริมาณเพียงพอและเหมาะสม	3.10	1.06	ปานกลาง
2. ความพร้อมและความรับผิดชอบในการสอน วิชาเกษตรของครู-อาจารย์	3.28	0.89	ปานกลาง
3. ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการ สอนวิชาเกษตรของโรงเรียน	3.07	0.84	ปานกลาง
4. การวัดและการประเมินผลการสอนวิชาเกษตร ในโรงเรียน	2.85	1.27	ปานกลาง
5. เวลาและเนื้อหาที่สอนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีความพอดีและเหมาะสม	2.85	1.41	ปานกลาง
6. การสอนวิชาเกษตรได้ดำเนินการและบรรลุ วัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	2.85	1.28	ปานกลาง
7. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร มีปัญหา เพราะเนื้อที่และบริเวณ ตลอดจนอาคาร สถานที่ในโรงเรียน รวมถึงสิ่งแวดล้อมในการ ทำการเกษตร	3.50	0.86	ปานกลาง
8. คุณวุฒิ ความรู้ความสามารถของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร	2.75	1.05	ปานกลาง
9. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจต่อการเรียน การสอนวิชาเกษตร	3.07	0.84	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาอุปสรรค	ฯ	SD.	ลำดับของ ปัญหา
10. คณะครู-อาจารย์ของโรงเรียนเล็งเห็นความ จำเป็นและความสำคัญของการเรียนการสอน วิชาเกษตร	2.92	1.32	ปานกลาง
11. ความสนใจและความรับผิดชอบในการเรียนวิชา เกษตรของนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร	3.10	1.08	ปานกลาง
12. จำนวนนักเรียนในห้องเรียนวิชาเกษตรมีจำนวน ไม่เหมาะสม เช่น มีมากหรือน้อยเกินไป	3.10	1.33	ปานกลาง
13. ผู้ปกครองนักเรียนให้ความสนใจและร่วมมือต่อ การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของ ครู-อาจารย์	3.39	1.01	ปานกลาง
14. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีโอกาสหาความรู้ วิชาเกษตรใหม่ที่ทันสมัยมาใช้สอนนักเรียน	2.89	0.93	ปานกลาง
15. ตำรา เอกสารทางวิชาการเกษตรสำหรับ ครู-อาจารย์ และนักเรียน ใช้ค้นคว้า ศึกษา มีปริมาณพอเพียง	3.25	0.98	ปานกลาง
16. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีงานอื่น ๆ ที่ต้อง รับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนมาก	3.39	0.97	ปานกลาง
17. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีปัญหาด้านการ เตรียมการสอน	2.67	1.35	ปานกลาง
18. หมวดวิชา/สาขาวิชาเกษตรได้รับเงินงบประมาณ อุดหนุนจากโรงเรียนไม่เพียงพอ	3.07	1.03	ปานกลาง
19. ห้องเรียน/สถานที่เรียนยังไม่ได้รับการพัฒนาและ ยังไม่เหมาะสมต่อการสอนวิชาเกษตร	3.07	1.03	ปานกลาง

ปัญหาอุปสรรค	$\bar{X}$	SD.	ลำดับ ของปัญหา
20. ความสามารถด้านความรู้และความชำนาญในทาง ใช้สื่อการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ยังไม่ ดีพอ	2.89	1.12	ปานกลาง
21. ปัญหาสำคัญด้านอื่น ๆ ที่สำคัญ (โปรดระบุ) -ไม่ให้ความสำคัญต่อวิชาเกษตร -นักเรียนขาดความกระตือรือร้น -น้ำท่วม ที่คืนไม่เพียงพอ .....	1.25	2.12	ปานกลาง
รวม $\bar{X}$	2.96		-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

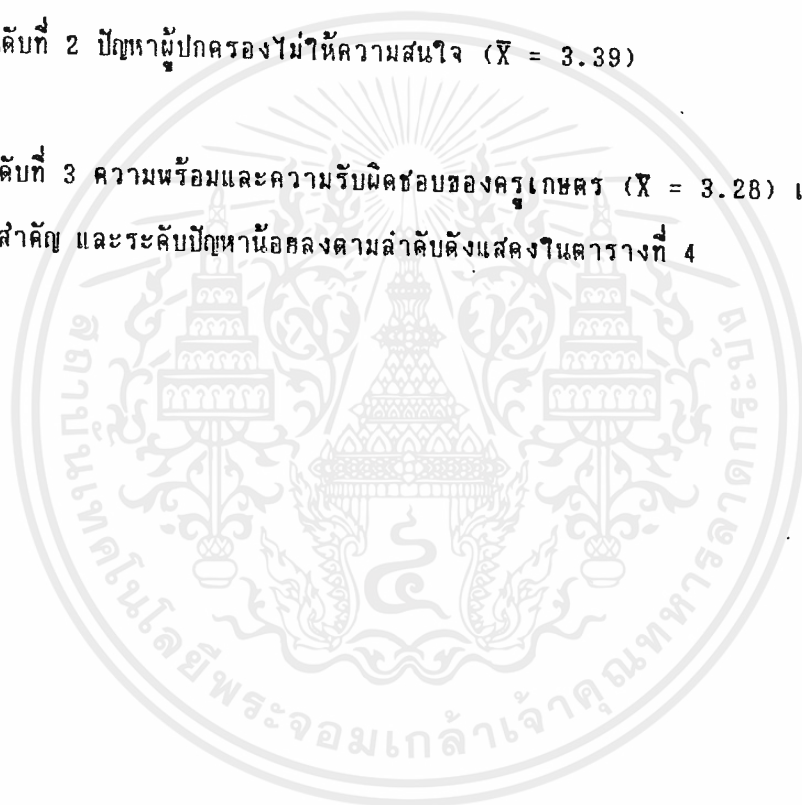
ตาราง 4 ด้านปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

พบว่าปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเขตจังหวัดสมุทรปราการอยู่ในระดับปานกลาง (ดูจากค่า  $\bar{X}$  ในตารางที่ 5) และดูจากค่าเฉลี่ยที่ได้ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นปัญหาที่สำคัญและมีปัญหามากกว่าปัญหาอื่น ได้แก่ อันดับที่ 1 ปัญหาด้านการวางแผนพื้นที่สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม

( $\bar{X}$  3.50)

อันดับที่ 2 ปัญหาผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจ ( $\bar{X}$  = 3.39)

อันดับที่ 3 ความพร้อมและความรับผิดชอบของครูเกษตร ( $\bar{X}$  = 3.28) และปัญหาอื่น ๆ อีก ซึ่งมีความสำคัญ และระดับปัญหาลดลงตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 4



ตารางที่ 5 ความต้องการข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชา  
เกษตรให้มีประสิทธิภาพของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร

ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการ
1. ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาสูงขึ้น เพื่อความรู้ และประสบการณ์นำไปสอนวิชาเกษตรได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.67	2.08	มาก
2. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการสอนวิชา เกษตรเกี่ยวกับความรู้ภาคทฤษฎีการเกษตร	4.17	0.70	มาก
3. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านความสามารถ เกี่ยวกับทักษะการเกษตรเฉพาะอย่าง	4.25	0.68	มาก
4. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านความรู้ความ สามารถในการเตรียมการสอนวิชาเกษตรเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการสอน	4.10	1.12	มาก
5. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมการผลิตและการใช้ สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ เพื่อสามารถสอนวิชาเกษตรอย่าง มีคุณภาพสูง	4.25	0.68	มาก
6. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านวิชาการสอนวิชา เกษตรอย่างมีคุณภาพสูง	4.32	0.60	มาก
7. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านวิธีการวัดผลและ ประเมินผลการสอนวิชาเกษตร	4.14	0.63	มาก
8. ความต้องการให้มีการจัดสัมมนาครู-อาจารย์ ผู้สอน วิชาเกษตร เพื่อเพิ่มพูนความรู้และขยายความคิดใน การพัฒนา ปรับปรุง การเรียนการสอนวิชาเกษตร ในระดับที่ท่านสอนอยู่มีคุณภาพดียิ่งขึ้น	4.25	0.36	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการ	X	S.D.	ระดับความ ต้องการ
9. ความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนเล็งเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร โดยการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริม เช่นเดียวกับหมวด/สาขาวิชาอื่น	4.25	0.69	มาก
10. ความต้องการให้สถาบัน/มหาวิทยาลัย ที่จัดการศึกษาฝึกหัดครูเกษตร ส่งนักศึกษาฝึกสอนไป ฝึกสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนของท่านทุกปี การศึกษา	3.89	0.97	มาก
11. ต้องการให้สถาบัน/มหาวิทยาลัย ที่จัดการศึกษาฝึกหัดครูเกษตร จัดคณาจารย์ไปช่วยนิเทศ ส่งเสริม และแนะนำ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัด การเรียน การสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนของท่าน	4.07	0.65	มาก
12. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ควรรับผิดชอบ ด้าน การสอนและควบคุมงานการเกษตรให้อยู่ในสภาพดี ตลอดเวลา โดยลดปริมาณงานด้านอื่น ๆ ของ โรงเรียนลง	4.07	0.84	มาก
13. งบประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ หมวดวิชา/สาขาวิชา เกษตร ควรได้รับการพิจารณาเป็นกรณีพิเศษและมีปริมาณเพียงพอ	3.82	0.53	มาก
14. โรงเรียนควรประสานงานร่วมกับชุมชนหรือผู้ปกครอง นักเรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน วิชา เกษตรในโรงเรียนอย่างจริงจังและให้ความสำคัญ แก่วิชาเกษตรอย่างมาก	4.00	0.59	มาก

ความต้องการ	X	S.D.	ระดับความ ต้องการ
15. ทางโรงเรียนควรจัดหาอัตรากำลัง เพื่อให้ครู- อาจารย์ที่จบการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์เกษตรโดย ตรงมาบรรจุเป็นครูรับผิดชอบในการจัดการเรียนการ สอนวิชาเกษตรเป็นประจำโรงเรียนและอย่างน้อย 2-3 คน	3.92	0.65	มาก
16. ทุกโรงเรียนควรมีจัดองค์การหรือชมรมหรือกลุ่มนักเรียน ผู้สนใจการเกษตรและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม ด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง	3.92	0.70	มาก
17. โรงเรียนควรจัดเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ หรือผู้สำเร็จในงานอาชีพเกษตร มาบรรยายกระตุ้น ครู-อาจารย์และนักเรียน ให้เห็นถึงความสำคัญของ งานอาชีพเกษตรเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง	3.71	0.92	มาก
18. โรงเรียนควรมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุน ครู- อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ไปรับการศึกษาต่อ/อบรม /สัมมนา เพื่อให้ครู-อาจารย์ ได้ค้นคว้าพัฒนาตนใน การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้ทันสมัยอยู่ ตลอดเวลา	4.46	0.68	มาก
19. โรงเรียนควรจัดกิจกรรม เช่น นิทรรศการ การ สาธิต การประกวด การแข่งขัน และการทัศนศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาเกษตร ทุกภาค เรียนหรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.21	1.71	มาก
20. การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียน ควรจัดให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น	4.14	0.69	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อการวิจัยและเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากโรงเรียน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

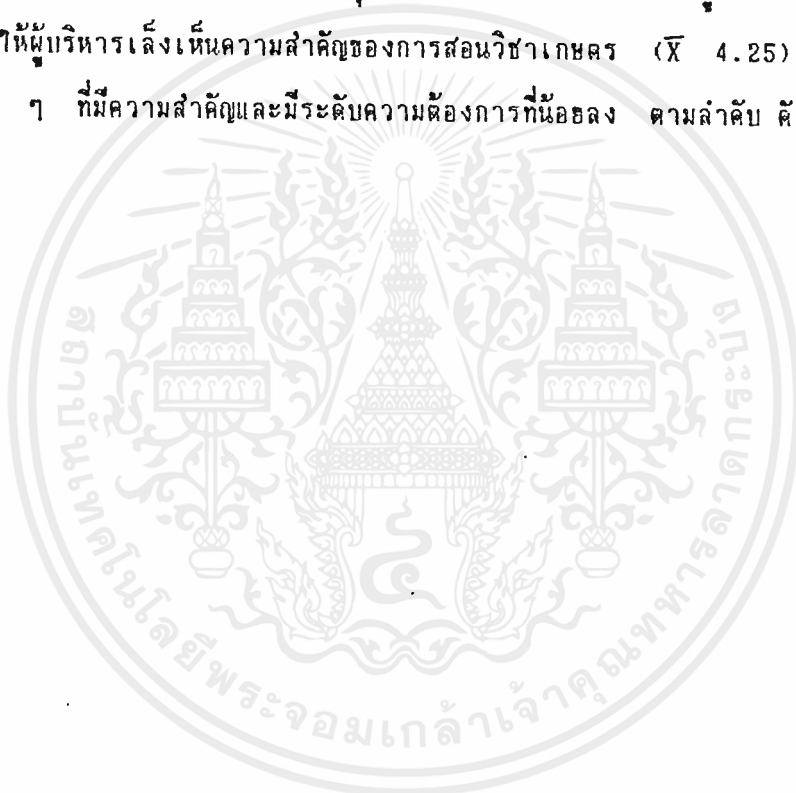
จากตารางความต้องการด้านการเรียนการสอนพบว่าแต่ละโรงเรียนมีความต้องการพัฒนาด้านการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับที่ต้องการมาก (ดูจากค่า  $\bar{X}$ ) และเมื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญความต้องการมากไปหาน้อยโดยเรียงจากค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) จะได้ความต้องการที่สำคัญดังนี้

อันดับที่ 1 ให้ครู-อาจารย์ ไปศึกษาค้นคว้าอบรมสัมมนา ( $\bar{X}$  4.46)

อันดับที่ 2 ความต้องการด้านการฝึกอบรม ด้านวิชาการสอนวิชาเกษตร ( $\bar{X}$  4.32)

อันดับที่ 3 การฝึกอบรมการใช้สื่ออุปกรณ์ ทักษะเกษตร สัมมนาครูเกษตร

และให้ผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญของการสอนวิชาเกษตร ( $\bar{X}$  4.25) และความต้องการด้านอื่น ๆ ที่มีความสำคัญและมีระดับความต้องการที่น้อยลง ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 15



ตารางที่ 6 ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นของครู-อาจารย์ เกษตรเพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา

ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น	ความถี่(มากไปหาน้อย)
1. ควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับท้องถิ่น	3
2. ควรเพิ่มสื่อการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชา	2
3. เน้นสอนด้านเจตคติที่มีต่อวิชาชีพเกษตรกรรม	2
4. การสอนวิชาเกษตรให้สำเร็จต้องมี <ul style="list-style-type: none"> <li>- หลักสูตรและเนื้อหา</li> <li>- ต้องจัดทำแผนการสอน</li> <li>- ต้องสอนปฏิบัติควบคู่กับทฤษฎี</li> <li>- การวัดและประเมินผล</li> </ul>	1
5. การสอนในลักษณะถ่ายทอดวิชาชีพด้วยความรักและความพร้อม	1
6. ควรเพิ่มคาบเรียนวิชาเกษตรให้มากขึ้นประมาณ 6 คาบ	1
7. ควรเพิ่มการสนับสนุนด้านงบประมาณ	1
8. ควรมีการจัดฝึกอบรมครูเกษตรช่วงปิดภาคเรียน	1
9. เน้นความยุติธรรมในการตัดสินการแข่งขันทักษะต่าง ๆ ของนักเรียน	1
10. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญด้านการเกษตรให้มากขึ้น	1
11. ควรจัดพื้นที่ด้านการเกษตรให้เพียงพอและเหมาะสม	1

จากตารางที่ 6 ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นของครู-อาจารย์เกษตรเพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา

สำหรับข้อเสนอแนะนี้ได้รับรวบรวมจากความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งรวบรวมข้อเสนอแนะตามความถี่ของผู้ตอบข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
2. ควรจัดเพิ่มสื่อการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชา
3. เน้นสอนด้านทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพเกษตรกรรม
4. การสอนวิชาเกษตรให้สำเร็จต้องมี
  - หลักสูตรและเนื้อหา
  - ต้องจัดทำแผนการสอน
  - ต้องสอนปฏิบัติควบคู่กับทฤษฎี
  - ต้องมีการวัดและประเมินผล
5. ควรถ่ายทอดวิชาชั้นด้วยความรักและความพร้อม
6. ควรเพิ่มคาบเรียนวิชาเกษตรให้มากขึ้น
7. ควรเพิ่มการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ
8. ควรมีการจัดฝึกอบรมครูเกษตรช่วงปิดภาคเรียน
9. เน้นความสุจริตธรรมในการตัดสินทักษะของนักเรียน
10. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญด้านการเกษตรให้มากขึ้น
11. ควรจัดพื้นที่ให้เพียงพอและเหมาะสมในการทำการเกษตร

สรุปและข้อเสนอแนะ

การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีความรู้ และ ประสบการณ์ทั้งทางค่านิยมและวิชาชีพควบคู่กันไปจนสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีพใน ชีวิตประจำวันได้ กรมสามัญศึกษาจึงจัดระบบการศึกษาในโรงเรียนโดยให้เรียนวิชาพื้นฐานอาชีพ และเปิดแผนการเรียนวิชาชีพระยะสั้นต่าง ๆ วิชาเกษตรกรรมเป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มวิชาพื้นฐานอาชีพ ซึ่งเมื่อก่อนมีความสำคัญและนักเรียนสนใจมาก แต่ปัจจุบันความสำคัญต่าง ๆ ลดน้อยลงครู-อาจารย์ผู้ สอนขาดกำลังใจ ขาดความรู้ประสบการณ์ที่ใหม่ ๆ ทำให้การสอนวิชาเกษตรไม่ได้ผลเท่าที่ควร

ผู้ทำวิทยานิพนธ์จึงได้เห็นความสำคัญ และอยากทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริง ของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันและอนาคต เพื่อ ที่จะได้เปิดแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่า ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยทำการศึกษากลุ่ม อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายของจังหวัดสมุทร ปราการ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 5 อำเภอมีโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาเกษตร 17 โรงเรียน มีครูเกษตรทั้งหมด 28 คน เนื่องจากประชากรน้อยจึงไม่มีการสุ่มตัวอย่างและใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย มีการรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามผ่านทางสามัญจังหวัด และรับคืนโดยผ่านสามัญจังหวัด เช่นกัน แบบสอบถามที่รับคืน 28 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 %

สรุปผลการวิจัย

สถานการณ์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาสถานการณ์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 28-37 ปี มีสถานภาพสมรสแล้วอยู่ด้วยกันอายุราชการอยู่ระหว่าง 6-10 ปี มีประสบการณ์ ด้านการสอนมากกว่า 7 ปี ตำแหน่งในปัจจุบันส่วนใหญ่มีตำแหน่งอาจารย์ 1 รองลงมามีตำแหน่ง

แห่งอาจารย์ 2 มีวุฒิทางการเกษตรโดยตรง (คบ.) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีอาจารย์ เกษตรนอกจากจะมีงานสอนแล้วยังมีหน้าที่อื่น ๆ อีกเช่น เป็นครูประจำชั้น ฝายปกครอง และ ฝายกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่มีจำนวนวิชาที่สอน 2 วิชา วิชาที่สอนส่วนใหญ่จะเป็นงาน เกษตรพื้นฐาน การปลูกผักสวนครัวและการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งสอนในระดับชั้น ม.2 เป็นส่วน ใหญ่ ซึ่งมีคาบการสอน 6 คาบต่อสัปดาห์ ในด้านการเข้ารับการฝึกอบรมอาจารย์ที่เคยเข้าฝัก อบรมและไม่เคยเข้าฝักอบรมมีจำนวนใกล้เคียงกัน ความสนใจด้านการเกษตรของครู-อาจารย์ ปัจจุบันจะสนใจในด้านการผลิตพืช และอาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชาเกษตร คือพอใจที่จะสอนและต้องการพัฒนาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

### สภาพทั่วไปของการจัดการสอนวิชาเกษตร

ลักษณะการเปิดสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนจะเป็นทั้งวิชาพื้นฐานอาชีพหรือวิชาการทำงาน หรือวิชาบังคับและเป็นแผนการเรียนสำหรับวิชาเกษตรจำนวนครูที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนจะมี 1 คนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการประเมินความสามารถด้านการสอนอยู่ในระดับปานกลางในการสอนวิชาเกษตรจะเน้นทางด้านเจตคติมากกว่าเนื้อหาวิชาทางภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ทางโรงเรียนส่วนใหญ่ได้จัดพื้นที่และกิจกรรมการฝึกปฏิบัติงานเกษตรทางด้านการปลูกพืชผักสวนครัว

### สิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตร

จากการศึกษาพบว่าโรงเรียนในเขตจังหวัดสมุทรปราการมีแหล่งน้ำเพียงพอ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างอื่นอีกที่ไม่มีเพียงพอโดยเรื่องลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คานหนังสือ ตำรา อุปกรณ์ การสอน จำนวนห้องเรียน เครื่องมือการเกษตร โรงเรือนด้านพืช พื้นที่ดินพันธุ์พืช ความร่วมมือจากครู-อาจารย์ ชุมชนคนงาน พันธุ์สัตว์ วัสดุฝึก ตามลำดับ และด้านโรงเรือนสัตว์ บาลไม่มีหรือน้อย

### ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง (จากตารางที่ 4) ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.96

### ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

จากการศึกษาพบว่าครูผู้สอนมีความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับที่มาก (จากตารางที่ 5) ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.08

3.0

### ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของครูอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

1. การจัดการเรียนการสอนควรจัดให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
2. ควรจัดเพิ่มสื่อการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชาที่สอน
3. เน้นการสอนด้านเจตคติที่มีต่อวิชาชีพเกษตร
4. การสอนวิชาเกษตรให้สำเร็จต้องมี
  - หลักสูตรและเนื้อหา
  - ต้องจัดทำแผนการสอน
  - ต้องสอนปฏิบัติควบคู่กับทฤษฎี
  - ต้องมีการจัดและประเมินผล
5. ควรถ่ายทอดวิชาชีพด้านความรัก และความพร้อม
6. ควรเพิ่มคาบเรียนวิชาเกษตรให้มากขึ้น
7. ควรเพิ่มการสนับสนุนด้านงบประมาณ
8. ควรมีการจัดฝึกอบรมครูเกษตรช่วงปิดภาคเรียน
9. เน้นความซื่อสัตย์ในการตัดสินใจของนักเรียน
10. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญด้านการเกษตรให้มากขึ้น
11. ควรจัดพื้นที่ให้เหมาะสมและเพียงพอในการทำเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### ปัญหาและอุปสรรคในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้

ปัญหาการรับแบบสอบถามคืนถึงแม้จะผ่านทางสามัญจังหวัดก็จริงแต่ก็มีบางโรงเรียนที่ยังส่งแบบสอบถามล่าช้า กินเวลาดังแต่ส่งจนถึงรับคืนได้หมด 1-2 เดือน

### สำหรับข้อเสนอแนะจากผู้ทำปัญหาพิเศษ

1. ควรมีการเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนวิชาเกษตรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าในระดับที่สูงขึ้นไป มีการจัดฝึกอบรมด้านทักษะและการสอนวิชาเกษตรอยู่ตลอดเวลา
2. ผู้บริหารควรเล็งเห็นถึงความสำคัญของการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้มากขึ้น
3. ควรจัดสรรงบประมาณด้านการเกษตรให้มากขึ้น



บรรณานุกรม

กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนาอกรัชมณฑรี  
รายงานการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการมัธยมศึกษา 2523

จิตมภา ธนปัญญารัษฎังคี หลักการศึกษาเกษตร ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะกรัษนการ  
ธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2529.

ชวณพิศ แซ่ห่วน / "สภาพการจัดการสอนการเรียนวิชาเกษตรกรรมการแผนการเรียนเกษตร  
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา (ตอนปลาย) สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรดิถี พุทธ  
ศักราช 2526" วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาครุศาสตร์เกษตร  
ภาควิชาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527 (2525: ก-ข)

ชัยมงคล สุวพานิช คู่มือการเรียนวิชาเกษตร กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา  
2516.

ดวงเดือน นีศาลบุตร ประวัติการศึกษาไทย ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิยม ศรีนพรัตน์ ครูกับการศึกษาเกษตรกรรม กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์ 2523.

ประเสริฐ ตันจงนาวัน "ความคิดเห็นของครูเกษตรที่มีต่อการจัดการสอนการเรียนวิชาชั้น  
เกษตรกรรม ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียน  
มัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12" วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)  
สาขาครุศาสตร์เกษตร ภาควิชาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527  
(2525 : ก-ข)

พรทิพย์ อุดมลิน หลักการศึกษาเกษตร 211 ภาคอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์  
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พนัส ทันนาคันท์ การมัธยมศึกษา โครงการตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒพิชญโลก  
กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิชญเลข 2521.

รมณี อภาภิรม วิถีสอนวิชาเกษตร ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 2531

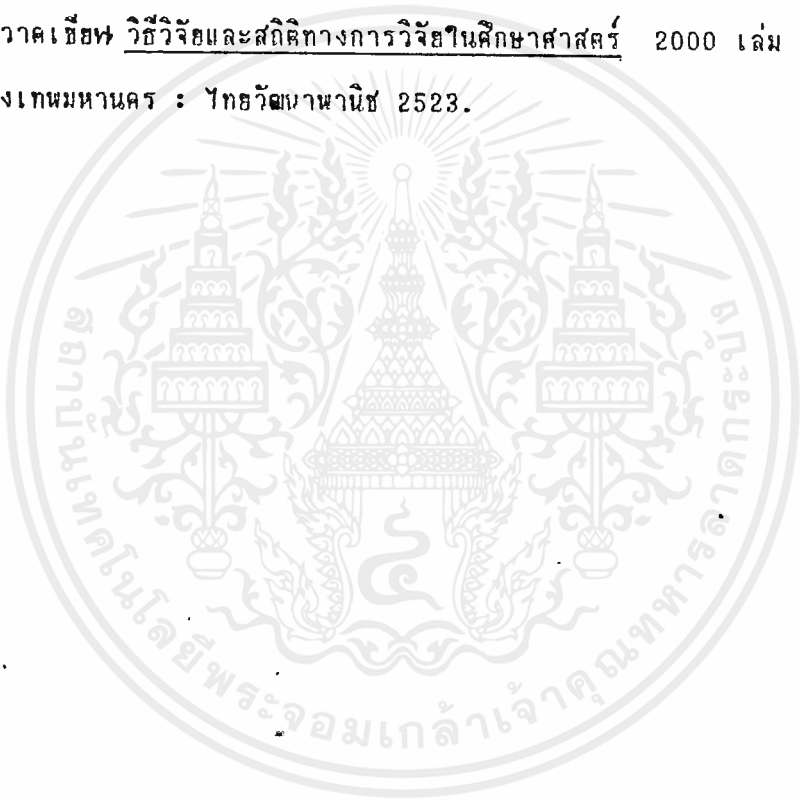
วิชัย วงษ์ใหญ่ . การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่ กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์  
โอเคชั่นสโตร์สโตร์ 2525.

สมบัติ ภู่นวล การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ กรุงเทพมหานคร: สุกฤษีสารการ  
พิมพ์ 2526.

สุมิตร คุณากร หลักสูตรและการสอน กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนการพิมพ์ 2520.

สภาพ วาดเขียน แนวทางการเขียนวิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัย 3000 เล่ม  
พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร : ไทชวัฒนาพานิช 2525.

สภาพ วาดเขียน วิธีวิจัยและสถิติทางการวิจัยในศึกษาศาสตร์ 2000 เล่ม พิมพ์ครั้งที่ 1  
กรุงเทพมหานคร : ไทชวัฒนาพานิช 2523.





เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งให้...  
1/1/204...  
ม.ว.ล.ว.อ. วิมล 1/1/8.ค.



ที่ ทม 1504/ 2981

คณะกรรมการการอุดมศึกษา  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 พฤศจิกายน 2536

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน สามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. โครงการวิจัย เรื่องความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
  2. แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย เรื่องความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จำนวน 28 ชุด

ด้วยภาควิชาการศึกษาศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการงานวิจัยประยุกต์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่องความเอนกการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลประจำปีงบประมาณ 2537 การดำเนินการเก็บข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้มุ่งเก็บจากครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสถานศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดของท่าน โดยขอความกรุณาให้การออกข้อมูลลงในแบบสอบถาม ซึ่งถืออยู่ 3 ตอน ดังที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและการวิจัยเกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงเรียนขอความร่วมมือมายังท่าน โปรดแจ้งให้ทางสถานศึกษาและครู-อาจารย์ ภายใต้งัดของท่านออกข้อมูลตามความเป็นจริงและครบทุกข้อทุกตอน ในการนี้คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ได้มอบหมายให้นักศึกษา จำนวน 1 คน มาส่งและรับแบบสอบถาม รวมทั้งรับข้อเสนอแนะต่างๆ ด้วยคือ

1. นายประจักษ์ พันเดช
- 2.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความร่วมมือด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

*Somv*

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยานร วงศ์อนุตรโรจน์)

หม่อม

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

ข้อ: 3/1/83 เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย

เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร  
ในระดับ..... ในเขตจังหวัด.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดของท่าน เกี่ยวกับความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรที่ท่านรับผิดชอบ โดยได้แยกการสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ
    - 2.1 เป็นการสำรวจสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
    - 2.2 เป็นการสอบถามถึงปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
  - ตอนที่ 3 แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ
    - 3.1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
    - 3.2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
2. โปรดพิจารณาและตอบแบบสอบถามทุกข้อตามที่ท่านคิดเห็นด้วยตามความจริง ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของการศึกษาและวิจัย
3. คำตอบและความคิดเห็นของท่าน ผู้วิจัยถือว่าเป็นข้อมูลที่มีค่ายิ่งและสงวนไว้เป็นความลับ โดยจะไม่นำไปประโยชน์เพื่องานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อท่าน และเสียหายใด ๆ แก่ท่าน

ขอขอบพระคุณ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมาย  ลงใน  และโปรดเติมคำหรือตัวเลขลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ  ชาย  หญิง
2. อายุ  18-22 ปี  23-27 ปี  28-32 ปี  33-37 ปี  มากกว่า 37 ปี
3. สถานภาพสมรส  โสด  สมรสแล้ว  หม้าย  หย่าร้าง
4. อายุราชการ.....ปี
5. ประสบการณ์ด้านการสอน  ต่ำกว่า 2 ปี  2-5 ปี  4-5 ปี  5-6 ปี  
 มากกว่า 7 ปี
6. ตำแหน่งในปัจจุบัน  ครู  อาจารย์ 1  อาจารย์ 2  อาจารย์ 3  
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
7. ระดับการศึกษา  อนุปริญญา, ปวส., ป.ม.ก., ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า  
 ปริญญาตรี  
 ปริญญาโท  
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
8. วุฒิการศึกษาเกษตร/การเกษตร  ป.ม.ก., ป.กศ.สูง  
 ปวส.  
 วท.บ.  
 ค.อ.บ.  
 ศศ.บ.  
 ค.บ.  
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้.

9. หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน

- |   |   |
|---|---|
| <input type="radio"/> ฝ่ายแนะแนว          | <input type="radio"/> ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา/ธุรการ |
| <input type="radio"/> ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา | <input type="radio"/> ฝ่ายปกครอง                  |
| <input type="radio"/> ครูประจำชั้น        | <input type="radio"/> อื่น ๆ (โปรดระบุ).....      |

10. จำนวนวิชาที่สอนในปัจจุบัน

- |                              |                                      |
|------------------------------|--------------------------------------|
| <input type="radio"/> 1 วิชา | <input type="radio"/> 2 วิชา         |
| <input type="radio"/> 3 วิชา | <input type="radio"/> มากกว่า 3 วิชา |

โปรดระบุวิชาที่สอน (ในรอบปีที่ผ่านมา)

- |                |           |            |      |              |             |
|----------------|-----------|------------|------|--------------|-------------|
| 10.1 วิชา..... | ชั้น..... | จำนวน..... | ห้อง | เวลาสอน..... | คาบ/สัปดาห์ |
| 10.2 วิชา..... | ชั้น..... | จำนวน..... | ห้อง | เวลาสอน..... | คาบ/สัปดาห์ |
| 10.3 วิชา..... | ชั้น..... | จำนวน..... | ห้อง | เวลาสอน..... | คาบ/สัปดาห์ |
| 10.4 วิชา..... | ชั้น..... | จำนวน..... | ห้อง | เวลาสอน..... | คาบ/สัปดาห์ |
| 10.5 วิชา..... | ชั้น..... | จำนวน..... | ห้อง | เวลาสอน..... | คาบ/สัปดาห์ |

11. หลังจากที่ท่านจบการศึกษาและเข้ารับราชการ เป็นครูสอนวิชาเกษตร ท่านเคยได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมด้านเทคนิคการสอนหรือการเพิ่มประสิทธิภาพการสอนหรือไม่?

- เคย  ไม่เคย

กรณีที่ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมเทคนิควิธีการสอนหรือเพิ่มประสิทธิภาพการสอน โปรดระบุชื่อเรื่อง

ที่ท่านได้รับการฝึกอบรม และสถานที่รับการฝึกอบรม

เรื่องที่ได้รับการฝึกอบรม

สถานที่

จัดโดย

ระหว่างวัน/เดือน/ปี

11.1

11.2

11.3

11.4

11.5

12. ปัจจุบันท่านมีความสนใจงานเกษตรสาขาใดมากที่สุด

- |                                    |  |
|------------------------------------|--|
| <input type="radio"/> การผลิตพืช   | <input type="radio"/> งานธุรกิจเกษตร             |
| <input type="radio"/> การผลิตสัตว์ | <input type="radio"/> งานอุตสาหกรรมเกษตร         |
| <input type="radio"/> งานช่างเกษตร | <input type="radio"/> งานครู-อาจารย์สอนวิชาเกษตร |
|                                    | <input type="radio"/> อื่น ๆ (โปรดระบุ).....     |

13. ปัจจุบันท่านมีความคิดเห็นต่อการเป็นครู- อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรอย่างไร

- พยายามที่จะสอนและต้องการพัฒนาปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น
- ต้องการสอนวิชาอื่นที่ไม่ใช่วิชาเกษตร
- ไม่พอใจในการเป็นครูอาจารย์เกษตรและต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของการจัดการสอนวิชาเกษตร

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน  และโปรดเติมคำตอบลงในช่องว่างที่กำหนด

1. ปัจจุบันโรงเรียนของท่านเปิดสอนวิชาเกษตรในลักษณะใด

- เป็นวิชาพื้นฐานอาชีพ หรือวิชาการงาน หรือวิชาบังคับนักเรียนทุกคนต้องเรียน
- มีแผนการเรียนสำหรับวิชาเกษตรกรรมให้นักเรียนเลือกเรียน
- มีลักษณะทั้งสองลักษณะดังกล่าวข้างบน.

2. ปัจจุบันจำนวนครู-อาจารย์ผู้ทำการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียน รวมจำนวน

- 1 คน     2 คน     3 คน     4 คน     5 คน     มากกว่า 6

3. ท่านประเมินความรู้ความสามารถในการสอนวิชาเกษตรของตัวเองอยู่ระดับใด

- มาก     ปานกลาง     น้อย     น้อยมาก

4. ในการสอนวิชาเกษตรท่านเน้นอย่างไร

- เน้นภาคทฤษฎี     เน้นภาคปฏิบัติ     สอนเน้นทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กัน
- สอนเน้นด้านเจตคติมากกว่าด้านทฤษฎีหรือปฏิบัติ

5. โรงเรียนของท่านได้จัดพื้นที่/กิจกรรม ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติงานเกษตรอะไรบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ปลูกพืชผักสวนครัว     เลี้ยงปลาสวยงาม
- ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ     เลี้ยงปลา
- ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น     เลี้ยงสัตว์เล็ก
- ปลูกพืชไร่     เลี้ยงสัตว์ปีก
- เพาะเห็ด     อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. โรงเรียนของท่านมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตรเพียงพอหรือไม่

รายการ	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	ไม่มีหรือมีน้อยมาก
1. พื้นที่ดินและบริเวณให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ	.....	.....	.....
2. แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร	.....	.....	.....
3. โรงเรือนฝึกด้านพืชกรรม/พืชทั่วไป	.....	.....	.....
4. โรงเรือนด้านสัตวบาล/สัตว์ทั่วไป	.....	.....	.....
5. เครื่องมืองานเกษตรพื้นฐาน เช่น จอบ เสียม มีด ฯลฯ	.....	.....	.....
6. พันธุ์พืช	.....	.....	.....
7. พันธุ์สัตว์	.....	.....	.....
8. วัสดุฝึกเคมีภัณฑ์เกษตร (ปุ๋ย, ยาฆ่าแมลง ฯลฯ)	.....	.....	.....
9. อุปกรณ์การสอน (สื่อโสตทัศนต่าง ๆ)	.....	.....	.....
10. หนังสือ ตำรา เอกสาร วิชาการเกษตรต่าง ๆ	.....	.....	.....
11. จำนวนห้องเรียน	.....	.....	.....
12. ความร่วมมือสนับสนุนจากคณะครู-อาจารย์ และผู้บริหาร	.....	.....	.....
13. ความร่วมมือจากชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน	.....	.....	.....
14. คณาจารย์ช่วยดูแลงานการเกษตรของโรงเรียน	.....	.....	.....
15. อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ในโรงเรียนของท่าน  
โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ปัญหาอุปสรรค	ระดับของปัญหาและอุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา/ น้อยที่สุด
1. จำนวนครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรของโรงเรียนมีปริมาณเพียงพอและเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
2. ความพร้อมและความรับผิดชอบในการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์	.....	.....	.....	.....	.....
3. ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
4. การวัดผลและประเมินผลการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
5. เวลาและเนื้อหาที่สอนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความพอดีและเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
6. การสอนวิชาเกษตรได้ดำเนินการและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....
7. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรมีปัญหา เพราะพื้นที่และบริเวณ ตลอดจนอาคารสถานที่ในโรงเรียน รวมถึงสิ่งแวดล้อมในการทำการเกษตร	.....	.....	.....	.....	.....
8. คุณวุฒิ ความรู้ความสามารถของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	.....	.....	.....	.....	.....
9. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร	.....	.....	.....	.....	.....
10. คณะครู-อาจารย์ของโรงเรียนเล็งเห็นความจำเป็นและความสำคัญของการสอนวิชาเกษตร	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาอุปสรรค	ระดับของปัญหาและอุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา/ น้อยที่สุด
11. ความสนใจและความรับผิดชอบในการเรียนวิชา เกษตรของนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร	.....	.....	.....	.....	.....
12. จำนวนนักเรียนในห้องเรียนวิชาเกษตรมีจำนวน ไม่เหมาะสม เช่น มีมากหรือน้อยเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
13. ผู้ปกครองนักเรียนให้ความสนใจและร่วมมือต่อ การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของ ครู-อาจารย์	.....	.....	.....	.....	.....
14. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีโอกาสหาความรู้ วิชาเกษตรใหม่ที่ทันสมัยมาใช้สอนนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
15. ตำรา เอกสารทางวิชาการเกษตรสำหรับ ครู-อาจารย์ และนักเรียน ใช้กันทั่ว ศึกษา มีปริมาณเพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
16. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีงานอื่น ๆ ที่ต้อง รับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนมาก	.....	.....	.....	.....	.....
17. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีปัญหาด้านการ เตรียมการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
18. หมวดวิชา/สาขาวิชาเกษตรได้รับเงินงบประมาณ อุดหนุนจากโรงเรียนไม่เพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
19. ห้องเรียน/สถานที่เรียนยังไม่ได้รับการพัฒนาและ ยังไม่เหมาะสมต่อการสอนวิชาเกษตร	.....	.....	.....	.....	.....
20. ความสามารถด้านความรู้และความชำนาญในทาง ใช้สื่อการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ยังไม่ ดีพอ	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาอุปสรรค	ระดับของปัญหาและอุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา/ น้อยที่สุด
21. ปัญหาสำคัญด้านอื่น ๆ ที่สำคัญ (โปรดระบุ)					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

**ตอนที่ 3** ความต้องการ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตร  
ให้มีประสิทธิภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

**ส่วนที่ 1** ความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร  
โปรดกาเครื่องหมาย  ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเป็นจริงมากที่สุด ที่เกี่ยวกับความต้องการ  
ของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนที่ท่านสอน

ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
1. ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาสูงขึ้น เพื่อมีความรู้และประสบการณ์นำไปสอนวิชาเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	.....	.....	.....	.....	.....
2. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการสอนวิชาเกษตรเกี่ยวกับความรู้ภาคทฤษฎีการเกษตร	.....	.....	.....	.....	.....

ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
3. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านความสามารถเกี่ยวกับทักษะการเกษตรเฉพาะอย่าง	.....	.....	.....	.....	.....
4. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านความรู้ความสามารถในการเตรียมการสอนวิชาเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
5. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ เพื่อสามารถสอนวิชาเกษตรอย่างมีคุณภาพสูง	.....	.....	.....	.....	.....
6. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านวิชาการสอนวิชาเกษตรอย่างมีคุณภาพสูง	.....	.....	.....	.....	.....
7. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลการสอนวิชาเกษตร	.....	.....	.....	.....	.....
8. ความต้องการให้มีการจัดสัมมนาครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร เพื่อเพิ่มพูนความรู้และขยายความคิดในการพัฒนา ปรับปรุง การเรียนการสอนวิชาเกษตร ในระดับที่ท่านสอนอยู่มีคุณภาพดียิ่งขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....
9. ความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนเล็งเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร โดยการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริม เช่นเดียวกับหมวด/สาขาวิชาอื่น	.....	.....	.....	.....	.....
10. ความต้องการให้สถาบัน/มหาวิทยาลัย ที่จัดการศึกษา ฝึกหัดครูเกษตร ส่งนักศึกษาฝึกสอนไปฝึกสอนวิชาเกษตรใน โรงเรียนของท่านทุกปีการศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
11. ต้องการให้สถาบัน/มหาวิทยาลัย ที่จัดการศึกษา ฝึกหัดครูเกษตร จัดคณาจารย์ไปช่วยนิเทศ ส่งเสริม และแนะนำ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนของท่าน	.....	.....	.....	.....	.....
12. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ควรรับผิดชอบ ด้านการสอนและควบคุมงานการเกษตรให้อยู่ใน สภานที่ตลอดเวลา โดยลดปริมาณงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนลง	.....	.....	.....	.....	.....
13. งบประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ หมวดวิชา/สาขา วิชาเกษตร ควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ และมีปริมาณเพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
14. โรงเรียนควรประสานงาน ร่วมกับชุมชนหรือผู้ปกครองนักเรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรภายในโรงเรียนอย่างจริงจังและให้ ความสำคัญแก่วิชาเกษตรอย่างมาก	.....	.....	.....	.....	.....
15. ทางโรงเรียนควรถือหาอัตรากำลัง เพื่อให้ครู- อาจารย์ที่จบการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์เกษตร โดยตรงมาบรรจุเป็นครูรับผิดชอบในการจัดการ การเรียนการสอนวิชาเกษตรเป็นประจำ โรงเรียนละอย่างน้อย 2-3 คน	.....	.....	.....	.....	.....
16. ทุกโรงเรียนควรจัดองค์การหรือชมรมหรือกลุ่ม นักเรียนผู้สนใจการเกษตรและส่งเสริมให้มีการ จัดกิจกรรมด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
17. โรงเรียนควรจัดเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ประสบ- การณ์หรือผู้สำเร็จในงานอาชีพเกษตร มาบรรยาย- ขยายระดับครู-อาจารย์และนักเรียน ให้เห็นถึง ความสำคัญของงานอาชีพเกษตรเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง	.....	.....	.....	.....	.....
18. โรงเรียนควรมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุน ครู- อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ไปรับการศึกษาต่อ/ อบรม/สัมมนา เพื่อให้ครู-อาจารย์ได้พัฒนาตัว พัฒนาตนในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา	.....	.....	.....	.....	.....
19. โรงเรียนควรจัดกิจกรรม เช่น นิทรรศการ การ สาธิต การประกวด การแข่งรถ และการทัศน- ศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาเกษตร ทุกภาคเรียนหรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	.....	.....	.....	.....	.....
20. การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของโรง- เรียน ควรจัดให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับสภาพ ของท้องถิ่น	.....	.....	.....	.....	.....
21. ความต้องการอื่น ๆ ที่สำคัญ (โปรดระบุ)	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ในฐานะที่ท่านมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเกษตร ท่านมีข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับที่ท่านรับผิดชอบอย่างไรบ้าง (โปรดระบุเป็นข้อ ๆ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

